

Barcz falu.

Nevét az e korszakból való egyetlen rávonatkozó oklevél 1408-ban Barch-nak írja.¹ Török nyelven barc tavat jelent, szláv nyelven (barth) vizes helyet, s a hely fekvése a szó bármelyik nyelvből való illetén megfejtését ajánlja. De Barcz régen személynév gyanánt is szolgált s a kunok² és magyarok közt egyiránt el volt terjedve, mely névtől már az Árpád korban az ország több részein képeztek aztán helyneveket.³ A magyar előkelőségek közül különösen említendő a Zács vagy Miskócz nembeli Barcz, kinek atyja, Miklós, nádorságot viselt a XIII. sz. elején. | 1218—1221 Ez a Miklós ítelt egy Sót falubeli lopási ügyben,⁴ tehát itteni földes úrnak is tekinthető.⁵ | 1219

A falu nevét határunkban mai napság a Tisza egyik öblözetében levő Barczy- (vagy Barcsi) rét,

¹ Borovszky (II. 27) olvasásában. Fejér (Cod. dipl. X. III. 86—90) és Nagy Gábor Barcznak nézték, a melyet szintén lehet Barcznak vagy Barcsnak kiejteni, mert tudjuk, hogy a régiek így is írtak: Bath (= Bács), Bothka (= Bocska), Kethke (= Kecske), Terney (= Csermely), Gathaly (= Gacsaj), Outha (= Ócsa), Dudith (= Dudics), Jaksyth (= Jaksics) stb.

² Barcz kun fejedelem volt 1221-ben. Ugyanezen időben Barcz fia, Miklós, nádor volt hazánkban.

³ Így állottak elő: Barthfalva, Borch (borsodmegyei helység), Baresvár (Somogym.) stb.

⁴ Váradí regestrum, § XCII.

⁵ V. ö. Wertner, Magy. nemz. II. 183 394—400. Talán rokona ennek az a Borz vagy Bortz, kinek fia, Gyula, 1222—1226-ban szintén a nádorságot vitte. (A nádorok névsora a Corp. Jur. függelékében.)

és a Barczy-tó (vagy fok) tartotta fen, mely e rétet hasította s a Tére-fok által a Hód tavával állott összeköttetésben.

A fentebbi oklevél szerint Barcz falu a mellette levő Kotacz-háza és Kökényes falvakkal s még egy rakás, ugyan azon tájon fekvő, halászó vízzel és a már Csongrád megyébe eső Barcz-erdővel együtt régebben a Solti család birtoka volt. Most e család tagjai, t. i. Solti Dávid, László, Péter és még egy másik Péter, kapják új adományképen Zsigmond királytól, kiket a király által megbízott csanádi káptalan július 5-én igtat be a Solt falu mellett eső területek birtokába, melyek nagyobb része akkor beláthatatlan messzeségben sík víz volt, úgy hogy a falvak és ezek földei csak egyes szigetekre voltak szorítkozva. A vízterület némely részei, mint azt fentebb az általános tárgyalásnál láttuk, régi neveiket napjainkig szintén megtartották.

Batida falu.

Bodhida	1331	Batida	1556	Batida	1663
Bathhyda	1380	Batthyda	1560	»	1663
Bathhida	1408	Bathida	1561	Bathida	1718
Bathhyda	1415	Batida	1564	Batida	1720
Bathyda	1450	»	1617	»	1723
»	1453	»	1617	»	1732
»	1499	»	1635	»	1752
»	1536	»	1642—67	Battida	1774
»	1549	»	1644	»	1776
»	1552	»	1647	Batida	1789
				»	1808

A név eredetéről tüzetesebben kell szólnunk, mert többféle magyarázata lehetséges s itt Vásár-